OIKEUSMINISTERIÖ

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
Lainsäädäntöneuvos Veli-Pekka Hautamäki

LAUSUNTO

25.1.2024

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusjakojen tukemisesta annetun lain ja eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta (HE 94/2023 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Oikeusministeriö on nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen osalta antanut esityksen valmisteluvaiheessa 28.7.2023 päivätyn lausunnon (VN/4383/2023-OM-2) maa- ja metsätalousministeriölle. Oikeusministeriö kiinnitti em. lausunnossa huomiota kaavailtuun asetuksenantovaltuuteen, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella olisi voitu antaa tarkempia säännöksiä Euroopan unionin valtiontukea koskevien säädösten mukaisen tuen myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, rajoituksista ja tukea koskevan asiakirja-aineiston säilyttämisestä. Oikeusministeriö piti tarpeellisena EU-sääntelyyn viittaamisen yksityiskohtaistamista, kun pelkästään yleistä viittausta EU:n valtiontukia koskeviin säädöksiin ei voida pitää riittävänä.

Hallituksen esityksen lausuntokierroksen jälkeisessä jatkovalmistelussa 1. lakiehdotuksen 12 a §:n 2 momentiksi kaavailtu asetuksenantovaltuus on poistettu. Hallituksen esityksessä 12 a §:ksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan ”Hallinnollisten kustannusten tuki ja investointituki myönnetään tuen hakijana olevan yrityksen toimialasta riippuen joko maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai vähämerkityksisenä tukena sen Euroopan unionin säädöksen mukaan, joka kulloinkin on voimassa ja jota voidaan soveltaa edellä mainittuun tukeen. Edellä tarkoitettu Euroopan unionin säädös nimetään valtioneuvoston asetuksella.”

Ehdotettu 12 a § tarkentaa sitä, millä tavoin EU-oikeutta asiayhteydessä sovelletaan. Pykälän viimeisen lauseen voi ymmärtää tarkoittavan asetuksenantovaltuutta, vaikka säännös ehkä on muotoiltu asetuksenantovaltuuksien muotoilu yleisesti tarkasteltuna epätyypilliseen tapaan.

Hallituksen esityksen liitteenä on luonnos valtioneuvoston asetukseksi, jonka 3 §:ssä olisi tarkoitus nimetä lain 12 a §:ssä tarkoitetut EU-säädökset. Tällainen sääntelymekanismi tuo joustavuutta siihen, ettei lakia ole tarvetta muuttaa ko. EU-säädösten muuttumisen ja siitä johtuvien viittaustarvemuutosten takia.

Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että viitattavat EU-säädökset olisivat asetusluonnoksen perusteella EU-asetuksia, jolloin olisi johdonmukaista viitata niihin tarkasti suoraan lain säännöksessä sen sijaan, että jätetään niiden tarkempi nimeäminen asetuksen varaan.